

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Bioetika a psychologie I.

Organizační hodina

Mgr. et Mgr. Martin Zielina, Ph.D.

Osnova

- Představení ústavu
- Představení předmětu
- Harmonogram ZS
- Podmínky úspěšného absolvování předmětu
- Zdroje informací
- Dotazy

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Představení ústavu

Ústav lékařské etiky a humanitních základů medicíny

20.—21. 10. 2022
2.LF UK, V Úvalu 84, 150 06 Praha 5
www.praguesb.cz

- **Vedoucí:** Mgr. et Mgr. Martin Zielina, Ph.D.
- **Další členové ústavu** (podílející se na vaši výuce):
 - MUDr. Barbora Straka, Ph.D.
 - JUDr. Adam Doležal, LL.M., Ph.D.
- Ústav byl založen v roce 1991 MUDr. Petrem Příhodou.
- **Prague School of Bioethics** (událost umožňující diskutovat témata našeho ústavu do větší hloubky s mezinárodní účastí) – [web](#).

Prague
School
of Bio-
ethics
Women in Medicine

Prague
School
of Bio-
ethics

Universität
Zürich

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Kde nás najdete?

Tato fotka
od autora
Neznámý
autor s
licencí [CC](#)
[BY](#)

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Webové stránky

2. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

[Přihlásit se](#)

 [CZ](#) [EN](#)

 [AKTUALITY](#) [FAKULTA](#) [UCHAZEČI](#) [STUDIUM](#) [PH.D.](#) [ZAHRANIČÍ](#) [DOKUMENTY](#) [VĚDA A VÝZKUM](#) [SPECIALIZAČNÍ](#) [ALUMNI](#) [KONTAKTY](#)

[2. LF](#) » [Fakulta](#) » [Ústavy a kliniky](#) » [Ústav lékařské etiky a humanitních základů medicíny 2. LF UK](#)

ÚSTAV LÉKAŘSKÉ ETIKY A HUMANITNÍCH ZÁKLADŮ MEDICÍNY 2. LF UK

- [Kde nás najdete](#)
- [Zaměstnanci](#)
- [Výuka](#)
 - [Povolené absence](#)
- [Přehled publikací](#)
- [Práce studentů](#)
- [Úspěchy](#)

Přednosta

Mgr. et Mgr. Martin Zielina, Ph.D.

Adresa

Plzeňská 130/221

Ústav lékařské etiky a humanitních základů medicíny 2. LF UK

Zaměření pracoviště:

Hlavním posláním ústavu je připomínat a rozvíjet humanitně a společenskovední součást moderního lékařství a ošetrovatelství a přispívat ke komplexnímu pohledu na otázku zdraví, nemoci a léčby.

V současném světě čelí zdravotníci nejen profesním výzvám, ale také celé řadě etických, právních a dalších společenskovedních otázek. Výuka obsahuje témata z lékařské etiky, lékařské psychologie, sociologie a uvedení do humanitně a společenskovední problematiky související s medicínou a zdravotnictvím. Dále také ve výuce například představujeme psychologické předpoklady a sociologické determinanty etického jednání, analyzujeme iracionální motivy aktérů, představujeme filosofickou kritiku moderní vědy, ontogenezi lidské psychiky, psychosomatický přístup nebo práva pacientů a vstřícnost zdravotnického systému. Ve výuce klademe důraz na kazuistiky, ve kterých se často ukazuje prospěšnost zohledňování humanitních a společenskovedních témat pro poskytování kvalitní zdravotní péče.

Pro širší veřejnost se zájmem o bioetická témata ústav pořádá mezinárodní setkání [Prague School of Bioethics](#).

ZDE: <https://www.lf2.cuni.cz/ustav-lekarske-etiky-a-humanitnich-zakladu-mediciny-2-lf-uk>

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Moodle

DL 1 Titulní stránka Podpora uživatelů ▾

Čeština (cs) ▾

Momentálně na stránky přistupujete s právy hosta.

Přihlášení

×

Úvod

Oznámení

Výukové materiály pro zim...

Etika didaktický text

Organizační hodina Bioetika ...

Podmínky-pro-získání-zápoč...

Jak psát akademickou esej

Jak psát akademickou esej

Základní orientace v APA an...

Duševní zdraví

STROBACHOVÁ_Lidský život ...

DOLEŽAL principialismus a b...

BEŇHOVÁ Dřehlířaných 50 % -

Lékařské fakulty / 2. lékařská fakulta

Bioetika a psychologie I.

Kurz

Úvod

Sbalit vše

FÓRUM
Oznámení

Výukové materiály pro zimní semestr

SOUBOR
Etika didaktický text

Označit jako hotovo

ZDE: <https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=7081>

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Představení předmětu

Studijní povinnosti a hodnocení

- **Bioetika a psychologie I (v ZS) a II (v LS); III (v 2. roč. LS) a IV (v 3. roč. ZS).**
- **ZS** (= zimní semestr) – doporučená účast na přednáškách + odevzdání a obhajoba eseje na jedno z vybraných témat.
- **LS** (= letní semestr) – povinná účast na seminářích; zkouška (diskuze nad četbou).

- Zámka je komplexním zhodnocením vaší práce v průběhu celého předmětu.

Představení předmětu

- **Bioetika a psychologie I** se dělí na tři tematické celky:
- **Jedinec a medicína**
- **Společnost a medicína**
- **Na pacienta/lékaře zaměřená medicína**

Jedinec a medicína

Vývojová psychologie

Právo

Normativní etika

Komunikace

Kulturní odlišnosti

Společnost a medicína

Etika

Sex

Společnost

Komunikace

Rodina

Spiritualita

Na pacienta/lékaře zaměřená medicína

Komunikace

Psychosomatika

Sdílené rozhodování

Smích

Paliativní medicína

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Harmonogram ZS

Harmonogram ZS

I. JEDINEC A MEDICÍNA

- st 2.10. – Úvod do normativní etiky (dr. Zielina)
- st 9.10. – **IMATRIKULACE**
- st 16.10. – Jak udělat komunikaci – Úvod do filosofie jazyka (dr. Andreas)
- st 23.10. – Bioetika a principlialismus (dr. Doležal)

II. SPOLEČNOST A MEDICÍNA

- st 30.10 – Psychosociální intervenční služba – první psychická pomoc zdravotníkům i rodinám pacientů (Mgr. Řezníčková)
- st 6.11. – Aktuální aspekty a trendy sexuální medicíny (doc. Pastor)
- st 13.11. – Spiritualita a spirituální péče v kontextu zdravotní péče (dr. Milfait)
- st 20.11. – *O*sobní asistence jako základ svobodného života (Mgr. Vítová, Justiánová, Tesařík)

III. NA PACIENTA/LÉKAŘE ZAMĚŘENÁ MEDICÍNA

- st 27.11. – Principy a indikace systemické terapie (dr. Masner)
- st 4.12. – Úvod do paliativní medicíny (dr. Hrdličková)
- st 11.12. – Sdílené rozhodování (doc. Šimek)
- st 18.12. – Humor jako nástroj komunikace (BcA. Houdek, Mgr. Strnadová)
- st 1.1. 2025 – **SVÁTEK**
- st 8.1. 2025 – Psychosomatika v ordinaci praktického lékaře (dr. Masner)
- st 15.1. 2025 – Psací seminář a další informace pro úspěšné absolvování předmětu (dr. Straka)

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Jedinec a medicína

2.10.

- **Název:** *Úvod do normativní etiky*
- **Vyučující:** Mgr. et Mgr. Martin Zielina, Ph.D.
- **Anotace:** V rámci normativní etiky je kladen důraz na normu, podle které jednájící rozlišuje dobré jednání od toho hanebného. Představíme si tři nejvlivnější normativní etiky současnosti, mezi které patří etika ctnosti, deontologie a konsekvencialismus. Prakticky si rozdíl mezi těmito normativními etikami ukážeme na příkladu lhaní. Jistě vás rodiče a další vychovatelé vedli k tomu, že se lhát nemá. Přesto si nedělám iluze, že by někdo zvládl nelhat ve svém životě do této chvíle. Proč tedy některé lži jsou pro nás hanebnější nežli jiné? Odpověď na tuto otázku by mohla dát právě normativní etika.

16.10.

- **Název:** *Jak udělat komunikaci – Úvod do filosofie jazyka*
- **Vyučující:** **Mgr. Petr Andreas, Ph.D.**
- **Anotace:** 1. Jazyk jako řečové jednání (J. L. Austin, teorie řečových aktů – v současnosti dominantní v humanitních vědách). Ukázat pestrost použití jazyka jako řečového jednání, od klasického pojetí výroku pravda/lež se dostat k funkčnímu pojetí (co říkám, co chci, co způsobuji – dělat něco slovy). Na interaktivních příkladech: konverzace, zpravodajství, reklama, politická komunikace... 2. Opačný pohled: Jazyk jako performance. Ukázat divadelní povahu řeči, komunikace nejsou jen slova, ale významy všech komunikačních kanálů (tělo, hlas, pozadí...). Ukázky performativní politické komunikace (pokleknutí Williho Brandta u památky holocaustu, M. Zeman s holí a B. Sobotka). 3. Aplikace na digitální komunikaci a vědecké publikování. Ukázat explanační sílu teorie v pohledu na sociální síť (ztráta kontextu a nerozumění), „návod“, jak „dělat“ funkční – reflektovanou komunikaci. Ta patří i ke konvencím vědeckého publikování.

23.10.

- **Název:** *Bioetika a principialismus*
- **Vyučující:** JUDr. Adam Doležal, LL.M., Ph.D.
- **Anotace:** Principialismus je jedním ze základních a dominujících přístupů v současné bioetice. V základní verzi se mluví zejména o respektování principu autonomie pacienta, principu beneficence, nonmaleficence a spravedlnosti. Nicméně celá teorie bývá v současné době často kritizována, protože obecné principy nenabízejí jednoduchá řešení v případě tzv. morálních dilemat. Přednáška se zaměří na zejména na teorii principialismu v bioetice a na kritická úskalí tohoto přístupu v jednotlivých kazuistikách.

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Společnost a medicína

30.10.

- **Název:** *Psychosociální intervenční služba – první psychická pomoc zdravotníkům i rodinám pacientů*
- **Vyučující:** **Mgr. Alice Řezníčková**
- **Anotace:** Dozvíte se, co je Systém psychosociální intervenční služby (SPIS) v resortu zdravotnictví, kdo je to intervent a peer, jak pracuje Tým psychosociální intervenční služby ve FN Motol (včetně kazuistik a příběhů z praxe) či jak vy sami můžete systém využít.

6.11.

- **Název:** *Aktuální aspekty a trendy sexuální medicíny*
- **Vyučující:** doc. MUDr. Zlatko Pastor, Ph.D.
- **Anotace:** Přednáška představí celou řadu aktuálních témat současné sexuální medicíny: sexuální normalita, pohlavní identita a orientace, asexualita, polyamorie, sexuální dysfunkce, parafilie, genderová inkongruence, resp. dysforie; možnosti a právní rámec konverze pohlaví, biologická determinace a sociální modifikace pohlavního chování, monogamie, promiskuita, pornografie, sexuální násilí, sexualita a reprodukce v 21. století.

13.11.

- **Název:** *Spiritualita a spirituální péče v kontextu zdravotní péče*
- **Vyučující:** ThLic. Ing. René Milfait, Th.D.
- **Anotace:** I Mezinárodní akreditační standardy pro nemocnice a odborné medicínské společnosti hovoří o spirituálních potřebách, bolestech, službách, o spirituální dimenzi člověka. *Co se tím ale myslí?* I v kontextu zdravotní péče existují různá pojetí spirituality se společnými atributy. Spiritualita neznamená náboženství. Nahlédneme do této komplexní, pestré a mnohavrstevné skutečnosti. Představíme si s tím související interdisciplinární, holistický koncept „spiritual care“ i její specializovanou, profesní podobu klinické pastorační péče. Seznámíme se s nástroji spirituální anamnézy. Dotkneme se toho, že spiritualita i spirituální péče souvisí s etickými otázkami, předpoklady, měřítky, se schopností eticky reflektovat a s mravní kompetencí, a že samy potřebují etickou reflexi...

20.11.

- **Název:**
- **Vyučující:** Mgr. Kateřina Vítová, Monika Justiánová, Matěj Tesařík
- **Anotace:** Co obnáší život s osobní asistencí? Přesně to se Vám budeme snažit co nejsrozumitelněji a nejnázorněji předat na našem setkání. Známe dobře teorii (metodiky, manuály, paragrafy, výše příspěvků na péči...) a víme, jak se propisuje do praxe každodennosti. Nebudou chybět konkrétní zkušenosti uživatele sociální služby a osobního asistenta. Zmíníme se o komunikačním trojúhelníku klient-asistent-třetí osoba, o bez/bariérovosti v širším smyslu slova, reálné (ne)dostupnosti terénních služeb a dopadu na svobodný život člověka s postižením. Kdo váhá, zda by ho pomáhající práce v terénu bavila, ten bude mít možnost zjistit, zda by byl vhodným uchazečem. Jsme ochotni zodpovědět snad každou zvědavou otázku k tématu. Nebojte se zeptat!

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Na pacienta/lékaře zaměřená medicína

27.11.

- **Název:** *Principy a indikace systemické terapie*
- **Vyučující:** MUDr. Ondřej Masner
- **Anotace:** Systemický přístup je vedle psychoanalýzy a kognitivně-behaviorální terapie nejrozšířenější druh psychoterapie. Jedná se o svébytný druh psychoterapie, který se vyvinul z rodinné terapie a může být vhodný pro poruchy psychosomatického typu. Přednáška uvede do základních pravidel a charakteristik systemické práce a na klinických případech si osvětlíme možnosti indikace a průběh terapie se zaměřením na psychosomatické pacienty.

4.12.

- **Název:** *Úvod do paliativní medicíny*
- **Vyučující:** MUDr. Lucie Hrdličková
- **Anotace:** Přednáška přináší základní informace o problematice paliativní medicíny a péče v závěru života u dospělých i dětských pacientů. Studenti budou seznámeni se základy komunikačních dovedností a získají vhled do aktuálního dění v oblasti paliativní péče v Čechách i v zahraničí.

11.12.

- **Název:** *Sdílené rozhodování*
- **Vyučující:** doc. MUDr. Jiří Šimek, Csc.
- **Anotace:** Budou probrána dvě témata. Prvním je pojetí morálky v jedenadvacátém století. Evoluce pro nás připravila základní stavební kameny morality. Těmi jsou péče o pohodu ve společnosti, starost o znevýhodněné členy společnosti a schopnost podívat se na svět očima toho druhého. V dnešní pluralitní době jsou mravnost u lidí a s ní spojená pohoda ve společnosti postaveny především na dohodě. Druhým tématem je proměna lékařské etiky v pojetí Americké asociace nemocnic (AHA). Místo práv pacientů, která byla řadu let protiváhou expertnímu stanovisku lékaře, prosazuje AHA tzv. „Shared decision making“. Při této strategii rozhodování v léčebné péči dělá lékař spolu s pacientem a s jeho příbuzným. Americká asociace nemocnic dokonce pořádá pro lékaře kurzy v této strategii péče.

18.12.

- **Název:** *Humor jako nástroj komunikace*
- **Vyučující:** BcA. Lukáš Houdek, Mgr. Hana Strnadová
- **Anotace:** Humor, společná radost a hra jsou významnými prostředky lidské komunikace. Mohou pomoci jak ke snížení napětí ve vypjatých situacích, tak ke snazšímu navazování vztahu zdravotníků s dětmi a jejich rodiči, nebo s dospělými pacienty. V této přednášce nejen nahlédnete pod pokličku řemesla Zdravotních klaunů, kteří se v českém nemocničním prostředí pohybují již přes dvacet let, ale pokusíme se společně poodhalit hlubší principy fungování a percepce humoru jako takového.

8.1. 2025

- **Název:** *Psychosomatika v ordinaci praktického lékaře*
- **Vyučující:** MUDr. Ondřej Masner
- **Anotace:** Ordinance praktického lékaře tvoří pilíř našeho zdravotnictví. Opakovaně se studii prokázalo, že mezi 20 –30 % pacientů navštěvuje svého PLs psychosomatickými příznaky, které se mimo jiné vyznačují obtížnou diagnostikou a léčbou. Přednáška ukáže, jakým způsobem s těmito pacienty komunikovat a pracovat, aby nedošlo k tomu, že jak pacient, tak i lékař budou odcházet z ordinace se špatným pocitem. Na klinických příkladech probereme pravidla přístupu, diagnostiky a terapie.

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

15.1.2025

- **Název:** *Psací seminář a další informace pro úspěšné absolvování předmětu*
- **Vyučující:** MUDr. Barbora Straka, Ph.D.
- **Anotace:** V poslední přednášce semestru se společně zaměříme na to, jak uspět při psaní semestrální eseje. Ukážeme si, co se od vás očekává, kde (my všichni) často děláme chyby, prodiskutujeme předkládaná témata esejů. Kromě toho budeme spolu promýšlet, jak kriticky hodnotit psaný text, což se vám může hodit i mimo výuku bioetiky a psychologie 😊. Na závěr si ukážeme texty, které budete potřebovat pro zvládnutí závěrečné zkoušky.

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Podmínky úspěšného absolvování předmětu

Podmínky úspěšného absolvování předmětu

- Být proaktivní, poctivý/á a svědomitý/á.
- Pro ukončení ZS odevzdat kvalitní esej v **ŠABLONĚ** v souladu s podmínkami (vizte Moodle – Podmínky pro získání zápočtu ZS 2024)
- **Rozsah:** 2-3 NS (tzn. 3600 až 5400 znaků včetně mezer)
- **Zdroje:** minimálně 3 relevantní zdroje.

Témata zápočtové eseje

- **Etika reprodukčního rozhodování** (např. asistovaná reprodukce, antikoncepce, interrupce, prenatální diagnostika, surrogátní mateřství, embryonální kmenové buňky, translidé, rodičovství, umělá děloha, *ex vivo* reprodukce);
- **Etika v pediatrii** (např. etika rodičovství, zástupné rozhodování, právo nevědět, rodičovská autorita a autonomie, *ethics of care*, genetická diagnostika, očkování);
- **Etika v závěru života** (např. rozhodování v závěru života, specifické situace a modality v závěru života, *withholding*, *withdrawing*, paliativní sedace, přechod na paliativní péči, limitace péče, eutanazie a asistované sebeusmrcení, paliativní péče, dříve vyslovené přání, *advance care planning*);
- **Pacient ve společenském kontextu** (např. *public health*, pojišťovny a plátcí, očkování, propagace zdraví, status syndromu – nerovnosti, diskriminace (přístup ke zdravotní péči marginalizovaných skupin), gender ve zdravotnictví a translidé, pandemie, triáž, medicína katastrof, válečná medicína, diskriminace na základě věku (ageismus), vulnerabilní jedinci, environmentální etika (znevýhodnění), dezinformace);
- **Etika těla/tělesnosti pacienta** (např. transplantace (tkáně apod.), dárcovství posmrtné a za života, prodej lidských orgánů, porodnictví, surrogátní mateřství, změna pohlaví a *gender effective care*, dysmorfofobická porucha, porucha příjmu potravy, enhancement a doping, robotika (člověk robot), plastická chirurgie);
- **Etika futurologie** (např. AI, robotika, klonování, enhancement, neurotechnologie, brain-body interface, pěstování orgánů, umělá děloha, *ex vivo* reprodukce, antinatalismus, superhuman, přenesení vědomí do počítače).

“Psací” seminář pro přípravu eseje

- V průběhu zimního semestru MUDr. Straka bude mít přednášku, ve které se dozvíte, jak dobře a efektivně psát esej.
- Součástí semináře bude:
 - praktický návod, jak při psaní postupovat
 - ukázky dobré praxe i chyb, kterých se máte vyvarovat
 - “real-time” prostor pro přípravu (částí) eseje, diskuzi a konzultace
- Účast je dobrovolná a doporučena všem, kteří se psaním akademické eseje nemají velké zkušenosti.

Podmínky úspěšného absolvování předmětu

Ústav lékařské etiky a humanitních základů medicíny 2. LF UK
Předmět: Bioetika a psychologie I., 2024/2025
Počet znaků (slov): 17 302 (2547)
Doporučená citace: Škoda, J., & Straka, B. (2023). *Jak psát akademickou esej*. Praha: 2. LF UK.

Jak psát akademickou esej

Jaromír Škoda & Barbora Straka

Kontakt: jaromir.skoda@lfmotol.cuni.cz, barbora.straka@fnmotol.cz

2. LF UK

Akademické eseje v předmětu Bioetika a psychologie I. slouží k seznámení a systematické analýze medicínsko-etických problémů. Dobrá praxe psaní akademických textů odděluje amatérský a profesionální přístup k psaní, přemýšlení a ke studiu obecně. Je jisté, že dobrý obsah je základem dobré práce, ale dobrý obsah bez adekvátní formy postrádá smysl. Ačkoliv formy se liší mezi jednotlivci a institucemi, existují pravidla, která oddělují kvalitní a nekvalitní texty. Zde vám předkládáme požadavky na vaši esej, tipy pro psaní a ukázky častých chyb. Zároveň tento text slouží jako šablona.

Klíčová slova: akademické psaní, esej, formátování, argumentace

VÝBĚR A ROZSAH TÉMATU

Pro svoji esej si můžete zvolit téma z oblasti jednoho z následujících okruhů:

1. Etika reprodukčního rozhodování
2. Etika v pediatrii.
3. Etika v závěru života.
4. Pacient ve společenském kontextu
5. Etika těla/tělesnosti pacienta.
6. Etika futurologie.

„Není ctností etické teorie dělat ze složitých problémů jednoduché.“ Není to ctností ani vaší eseje. Neočekáváme, že vyřešíte dilemata, s kterými se v medicíně potýkáme posledních několik desetiletí.

- **Odevzdání:** 14 dní před zkušebním termínem odevzdejte esej vytištěnou, podepsanou a doplněnou o počet znaků na Ústav lékařské etiky a humanitní základy medicíny (do schránky nebo pod dveře); je možné ji zaslat i na e-mail zkoušejícího (ovšem i tak je nutné esej odevzdat vytištěnou se 14 denním předstihem).
- **Obhajoba:** trvá 15-20 minut pokud jste dodrželi řádně stanovené podmínky.

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Zdroje informací

Zdroje informací

- Informace o výuce naleznete:
 - a) na Moodlu;
 - b) v SIS;
 - c) v hromadné korespondenci k předmětu.
- Informace o psaní eseje naleznete:
 - a) na Moodlu;
 - b) v relevantních zdrojích (zpravidla jsou to odborné studie, knihy apod.).
- Pokud na žádném z výše uvedených místech nenaleznete odpověď, tak mě kontaktujte: martin.zielina@lfmotol.cuni.cz.

Dotazy

martin.zielina@lfmotol.cuni.cz

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Děkuji za pozornost